

Zondagsschoolboekje

Titel: Kerstnacht in den storm

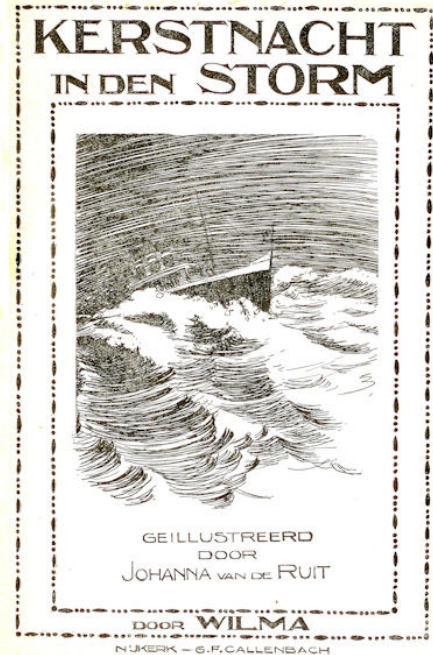
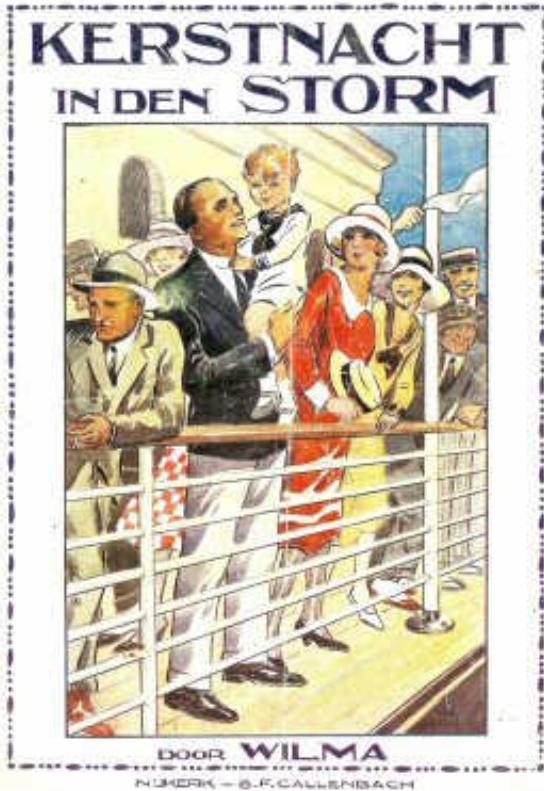
Auteur: Wilma

Illustrator: Johanna van de Ruit

Uitgever: G.F. Callenbach, Nijkerk

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1927

De trossen losgemaakt, de brug opgetrokken, de boot ligt vrij... en op datzelfde oogenblik beginnen de woelige wateren van den Stormkaap al te breken tusschen den wal en het schip, dat nu eindelijk de zee gaat kiezen, de groote, glinsterende zee!

„Met Kerstmis thuis!... Als God wil, met Kerstmis thuis!“... en al de passagiers leunen over de verchansing en roepen familie en vrienden op de kade een laatste vaarwel toe, te midden van een kleurige wemeling en warreling van fladderende sjaals en hooggezwaaide hoeden. Ondertusschen wordt de afstand grooter, het stemgeluid versterft, maar het bonte gewemel op den wal is nog een poosje zichtbaar, vertoont zich eindelijk als de bijna kleurlooze beweging in een mierenhoop,... totdat er niets meer over is gebleven dan het laatste schoone gezicht op den Tafelberg, die als een blauwe wolk uit de zee schijnt op te rijzen.

Daar beurt een van de passagiers zijn jongen van vijf jaar in zijn witte matrozenpakje hoog op.

„Kijk, Keesje,“ zegt hij, „kijk goed! Als we weer terugkomen, ben je al een groote kerel, vergeet het niet!“

Toen de blauwe wolk uit het gezicht verdwenen was, begonnen de passagiers zich te verspreiden. Ze moesten wat gewend raken in het vreemde nieuwe huis, waarin ze vier weken lang moesten wonen met niets dan lucht en water om zich heen. Ze wandelden het heele dek over, namen een kijkje in de eetzaal, in het salon en de hutten, paktten de allernoodzakelijkste dingen uit, en maakten het zich toen gemakkelijk op banken en dekstoelen aan bakboord en stuurboord, met een gevoel van eindeloos welbehagen als ze naar de zee keken met haar witte schuimkoppen in een regen van zonnegoud.

Statig en rustig doorkliefde de boot de golven met heel haar kostbare lading van verwachtingen en verlangens. Zoo rustig, dat de passagiers zich na enkele dagen al volkomen op hun gemak gevoelden; ze begonnen elkander te kennen, en vriendschapsbetrekkingen aan te knopen, wat niet altijd gemakkelijk ging, want er waren Engelschen en Franschen, Duitschers en Noren, Portugeezen en Spanjaarden aan boord. Maar zooveel wisten ze al heel spoedig van elkander, dat de een in geen vijf, de ander in geen tien jaar ouders, broeders of zusters had weer-gezien; een had zelfs achttien lange jaren in het binnenland doorgebracht, zonder ooit een bekend, geliefd gezicht uit zijn jeugd te ontmoeten.

„Ik ben in geen acht jaar thuis geweest,“ zei een Duitscher, die zijn dekstoel op een rustig plekje aan stuurboord vlak bij dien van Keesjes vader had

getrokken,.... „en intusschen zijn mijn ouders gestorven; maar ik vind toch een broer en een zuster met kinderen, en ze wachten me om den Kerstboom.”

„En ik was in geen tien jaar thuis,” vertelde Keesjes vader, „mijn moeder leeft nog, en nu breng ik haar een klein Kerstmannetje mee!.... ik heb me altijd volkomen thuis gevoeld in mijn zonnig Afrika, maar nu het er op aankomt met Kerstmis in het vaderland te zijn, kan ik mijn ongeduld bijna niet bedwingen; ik weet niet, hoe ik deze weken door moet komen, ik ben net een schooljongen vlak voor de vakantie.”

„Dat kereltje in zijn witte matrozenpakje, is dat uw jongetje?”

„Ja, dat is ons Keesje en hij is hier al heelemaal op zijn gemak; er bestaan voor hem ook geen taalmoeilijkheden. Hij spreekt iedereen aan en hij vindt het ook vanzelfsprekend, dat iedereen hem begrijpt, als hij met zijn vingertje in de lucht zijn verklaringen ten beste geeft van al het wonderlijke, dat hij nu ziet. Jammer, dat er geen kinderen van zijn leeftijd aan boord zijn!”....

Ja, dat was wel heel jammer! Een paar kleintjes van nog geen jaar waren er, en verder wat jongens en meisjes tusschen acht en twaalf, en dan nog een ouder meisje van zestien, Ina!

Hoe ze verder heette, wist bijna niemand, en niemand vroeg er ook naar.

Ze was een zendelingsdochter en reisde onder

bescherming van een bevriende familie naar het vaderland.

Ina was Ina! Haar naam klonk als een vriendelijk klingelend klokje, en paste precies bij haar zachte, vroolijke gezicht, zoodat niemand er aan dacht ooit iets anders te zeggen dan Ina,.... Ina en de kinderen.

Want ze had altijd kinderen om zich heen; en omdat er van dat kleine volkje niet veel aan boord was, mochten ze gelijk met de groote menschen aan een afzonderlijke tafel eten; en heelemaal vanzelf sprak het, dat Ina voor hen zorgde. Keesje mocht naast haar zitten, omdat hij de kleinste was.

Na den middagrusttijd, van twee tot vier, speelde ze spelletjes met hen of vertelde verhaaltjes en zong.

Wat die Ina mooi kon zingen! En de groote menschen vonden het heerlijk, dat er iemand was, die de kinderen zoo bezighield. Nu konden ze rustig genieten van het leven aan boord; er werd gelezen, gespeeld, gepraat, muziek gemaakt, er werd schijfgegooid, met ringen geworpen.... maar het meeste werd er gekeken naar de zee, de zee in den vroegen morgen, als ze met roode vlammen overtoegen scheen, en in den avond, als de zon achter de kimmen dook en rustig haar laatste, kostbare kleuren legde over het eindeloze golvenspel. De ouders van Keesje tenminste kenden geen grooter genot dan op hun stille plekje aan stuurboord te zitten kijken met een opengeslagen boek, waarin je kon lezen, als je moe

werd van het kijken, terwijl Keesje zich vermaakte met alles wat hij zag en ondervond.

Op een morgen, toen ze weer zoo heerlijk rustig in hun dekstoelen lagen, werden ze opgeschrikt door een vervaarlijk geschreeuw van Keesje. Hij was zoo hoog mogelijk tegen de verschansing opgeklauterd en zwaaiende opgewonden met zijn eene armpje. Eer vader bij hem kon komen, had Ina hem al gegrepen. „Vogeltjes!” schreeuwde hij, „ik zie blauwe vogeltjes vliegen,” en worstelde zich van Ina los. „Ik zie blauwe vogeltjes!” riep hij en rende naar zijn vader, met een vuurrood kleurtje op zijn wangen.

En ja, nu zag vader het ook! Heele zwermen vliegende visschen, zilverig-blauw, soms blank als paarlemoer, vlogen uit het water op, ver, ver weg en verdwenen in een oprijzende golf, even plotseling als de aardmannetjes in Keesjes vertelselboek in den berg verdwenen.

Het was prachtig! Keesje keek zijn oogen uit, en hij zag altijd weer wat nieuws! Eiken dag was er wat anders; dan eens waren het de zeezwaluwen, die onvermoeid achter het schip aanvlogen, dan waren er weer dolfijnen, die over de golven buitelden; de tijd vloog voorbij, voor Keesje en ook voor moeder.

Vader was ongeduldig en verlangde maar naar het eind van de reis.

„Met Kerstmis thuis! Wat zal Keesje een oogen opzetten, hij heeft nog nooit een Kerstboom gezien!” Hoe dikwijls vader dat toch al gezegd had! Toen hij het voor de zooveelste maal nog eens zeide, gaf moeder zachtjes terug: „Ik ook niet.”

„Neen, dat is waar ook....”

„Ja, waarom eigenlijk niet,” zei ze, „al deze dagen op de boot heb je over niets anders gesproken dan over Kerstfeest thuis; als dat zoo heerlijk was, waarom hebben wij het dan nooit gehad?”

„Ja.... waarom?”

Toen zwegen ze allebei en keken naar de zee. De zon brandde op de golven, het licht was zoo verblindend, dat de oogen er pijn van gingen doen. Daarom deden ze de oogen maar dicht. Keesje was veilig. Die stond met zijn handen op zijn rug bij Ina, die natuurlijk weer verhaaltjes vertelde.

Wat zag hij er toch aardig uit in zijn matrozenpak, expres voor de zeereis gemaakt.

„Keesje-matros” noemde Ina hem, en de andere passagiers begonnen werkelijk ook al Keesje-matros tegen hem te zeggen....

Heerlijk! dat geruis van de zee langs de zijden van het schip! en de zeewind! en de lach van de kinderen... het klonk opeens van heel uit de verte... moeder was in slaap gevallen met het opengeslagen boek op haar schoot.

Vader sliep niet. Hij hoorde aldoor iemand zeggen: „Waarom toch?... ja, waarom toch?”

„Wel, natuurlijk,....” zei vader dan tegen zichzelf, maar verder kwam het niet.

Een poosje later ging moeder opeens recht overeind zitten.... ze was wakker geworden, doordat een van de andere passagiers opstond.

„Je moet eens luisteren,” zei ze, „Ina zingt — en je moet eens naar Keesjes gezicht kijken, hij heeft geen oog van haar af. Keesje is dol op zingen, dat heeft hij van jou!.... Ja, waarom zing je toch ook haast nooit meer? Toen Keesje nog klein was, moest jij hem altijd in slaap zingen, weet je nog wel? Ik bracht hem naar bed, en jij zong hem in slaap.”

„Ja.... waarom toch?”

Ina zong.

„Ik ben moe,” zei vader, „van 't niets-doen, geloof ik,” en sloot weer zijn oogen; maar dat was eigenlijk, omdat hij aldoor iemand hoorde herhalen: waarom toch?... waarom toch?....

Op zoo'n bootreis heb je al den tijd om te luisteren, als iemand zoo iets tegen je zegt, en om er duchtig over na te denken ook.

's Avonds bracht moeder Keesje naar zijn bed; in hut 75 was het, midden in een lange, lange gang, met koperen leuning langs de muren, waaraan de menschen zich konden vastgrijpen, als het zoo stormde, dat ze nauwelijks op de been konden blijven. Tegenover hut 75 was de hut van het aardige badvrouwje met haar witte mutsje op. Die ging af en toe eens naar Keesje kijken, als hij sliep.

Vader had dan intusschen de dekstoelen vlak bij de verschansing getrokken; er brandden een paar elektrische lampen, die genoeg licht gaven, om zonder over de dekstoelen te struikelen, rond te wandelen, maar te weinig om te lezen.

De meeste passagiers zaten in het helverlichte salon. Daar werd muziek gemaakt en gespeeld en gepraat en gedronken.

Een enkele, regelmatige voetstap klonk er over het stille dek, van een ouden Noorschen zeekapitein, die de reis als passagier meemaakte en het binnen niet uit kon houden.

„Heerlijk,” zei moeder, toen ze weer boven kwam, „dat Keesje hier slaapt alsof hij thuis in zijn bedje ligt.”

Toen er geen antwoord kwam, zweeg ze. Het was ook te heerlijk naar de donkere zee te kijken met de breede schuimranden langs de zijden van de boot, die door het licht, dat uit de patrijspoorten viel, zilverig overglansd werden.

En dan de sterrenhemel, met het stralende Zuiderkruis!! Dat zou over een poosje verdwenen zijn; dan werd de Grootte Beer zichtbaar, dien zij natuurlijk óók nog nooit had gezien.

„Heerlijk,” zei ze nog eens, en toen verdwenen al de woorden in de schoone, ruischende stilte; alleen de gedachten bleven over, gedachten aan vroeger, die zich knoopten aan verwachtingen van wat ze allemaal te zien zou krijgen in Holland, het vaderland van haar man.

Die bleef zoo stil liggen, alsof hij sliep.

Hij verroerde zich niet eens toen ze opstond om nog eens naar Keesje te gaan kijken.... Ja, hoor! Keesje lag met zijn neus in het kussen en sliep als een mol.

Toen liep ze weer naar boven, draalde even in het salon. Daar zat Ina te lezen met de vingers in de ooren; aan een tafeltje bij de deur zat officier Jensen, ook al een groot vriend van Keesje.

„Hoe gaat het met Keesje-matros?” vroeg hij

lachend en groetend, „hebt u hem al in slaap? . . . morgen zal hij oogen opzetten, dan gaan we weer lossen, dat vindt hij prachtig!”

Op het dek vond ze vader, pratend met den Noorsche zeekapitein, die nu ook zijn dekstoel bij had geschoven.

Hij vertelde van het walvischbedrijf in Walvischbaai, zoodat de avonduren omvlogen.

Den volgenden morgen naderden ze land. Er doken grijs-roode, rotsige kusten op, er groenden palm-boomen, ze voeren een kleine baai in, waar een prachtige driemaster voor anker lag.

Keesje keek zijn oogen uit, toen er zwartjes in uitgeholde boomstammen kwamen aanvaren, ze verkochten kokosnoten.

Dat was een grappig winkeltje spelen. De winkel beneden in den boomstam, de koopers, wel een huis hooger op het dek. Ze lieten een geldstuk in een touw geknoopt naar beneden, de zwartjes haalden het geldstuk er uit, en knoopten er een kokosnoot in. Die werd dan met een hoeratie naar boven geheschen.

Er kwam ook een stoombootje aanpuffen met passagiers; het waren allemaal kleurlingen. De vrouwen droegen bonte kleeren en reusachtige hoeden met roode en gele en blauwe bloemen. Ze werden bij zessen in een groote mand gezet en met een kraan omhoog geheschen en op het dek geplant. Daar werden ze uitgepakt, en dan ging de mand weer over boord om nieuwe passagiers.

Wat keken ze benauwd, de arme stakkers! En wat had Keesje-matroos een pret als hij de mand zag zwaaien. Hij mocht bij officier Jensen

staan, die zorgen moest, dat alles behoorlijk toeging.

Toen de boot weer weggevaren was, nog niet eens heel ver in zee, kwam officier Jensen op het bovendek en zei: „Nu moet Keesje-matroos eens goed kijken!” hij wees, en wees in de verte, daar kwam even een lange, donkere streep boven water en „fit!!” daar spoot een waterstraal als een fontein de lucht in.

Alle passagiers kwamen aan de verschansing, ze hadden een echten walvisch gezien!

Dat was me een dag voor Keesje! —

Behalve officier Jensen had Keesje nog een vriend, Jaco. Jaco was een reusachtige aap, eigendom van een van de passagiers; hij hield zijn verblijf in een groote kooi op het achterdek.

Elken dag mocht Keesje met vader een lekker hapje aan Jaco brengen, nootjes of een banaan of een paar koekjes van de thee.

Jaco hield zich met zijn eene zwart glimmende hand vast en stak de andere hand door de tralies. Hij reikte met zijn langen harigen arm zoover hij maar reiken kon en nam met een tevreden gegrom dat lekkere beetje uit vaders hand aan.

Soms ook probeerde hij uit dankbaarheid vader bij de mouw van zijn jas te pakken, maar dan ging vader gauw een stapje achteruit, en zei: „Nee, baasje, niet al te vriendelijk, daar ben ik niets op gesteld.”

Soms was Jaco woedend. Dan rende hij krijschend

door zijn kooi en keerde vader en Keesje den rug toe. „Natuurlijk hebben de matrozen hem weer gepláágd,” zei vader, „een dier plagen en kwaad maken is altijd leelijk, maar een dier dat gevangen zit en zich niet verweren kan, plagen, dat is gemeen.” „Ja, dat is gemeen,” repeteerde Keesje, „arme Jaco!”

Het duurde dan soms een heelen tijd, eer Jaco zich verwaardigde om te kijken, en voorzichtig zijn arm door de tralies te steken . . .

Nu gebeurde het, op een vroegen morgen, dat de boot weer stil lag. Ze waren ongemerkt al in de buurt van Tenerife gekomen, dat met zijn grimmig-prachtige, grijs-roode rotsen uit zee opsteigerde. Een klein stoombootje kwam puffend aanzetten. Jongens, wat had die een groote, breede schuit te trekken! En straks zou het nog zwaarder werk krijgen, want de schuit was nu leeg, maar zou straks volgeladen weer naar het land gaan!

Maar het dappere kleine stoombootje bracht de boot veilig langs zij van het achterschip bij het groote laadruim. En toen begon het lieve leven!

De zware ijzeren dekseldeuren gingen open, een reusachtige neger, die als een kat langs een touwladder tegen het schip geklommen was, dook langs een ijzeren laddertje weer even ijlings naar beneden in het laadruim; de windassen werkten, daar zweefden kolossale pakken de hoogte in, en verdwenen met een zwaai over den kant van het schip in de diepte

Kerstnacht in den storm

2

zoodat al zijn witte tanden bloot kwamen, klauterde toen als een kat langs de touwladder af in het stoombootje en pff! pff! . . . daar stoomde het weer even dapper heen met zijn zwaren last.

Het hek van de verschansing werd dichtgemaakt, de dekseldeuren van het laadruim gesloten, nu lagen alleen nog maar de kabels als een hoop vuilige, bruine slangen, op het dek.

Het mooie was er nu af, en Keesje-matroos zwierf nog een eindje verder, hij dacht: „Ik wil toch even bij Jaco kijken.”

Met zijn handen op zijn rug, net als officier Jensen altijd deed, wandelde hij het achterdek over; Jaco zag al van uit de verte de glinstering van zijn mooie, witte pakje, en begon als een dolleman door de kooi te springen.

Keesje bleef op een behoorlijken afstand van het traliwerk staan. Jaco maakte grimassen, stak een langen arm uit, maakte mummelbeweginkjes met zijn mond en reikte ongeduldig met zijn zwarte, gladde hand naar Keesje.

„Ik heb niks, Jaco,” zei Keesje, „’t is ook nog geen tijd!” . . . maar Jaco deed net alsof hij er niets van begreep, hij sprong heen en weer in zijn kooi en stak toen allebei zijn harige armen door de tralies.

Keesje moest vreeselijk lachen om Jaco, die met zijn slimme oogjes knipperde en geluiden maakte, alsof hij wou zeggen: „Geef me dan toch wat! geef me dan toch wat!”

van de schuit, waar ze van den haak werden losgemaakt, die onmiddellijk weer op- en overzwaaide en uit de diepte van het ruim een andere baal opdook. Officier Jensen had het kommando.

Keesje-matroos in zijn glanzend-witte pakje stond er natuurlijk bij, met de handen op den rug.

„Niet te dicht bij het ruim, Keesje-matroos,” moest officier Jensen telkens waarschuwen, en toch schoof Keesje zonder dat hij ’t zelf merkte, telkens weer een paar pasjes vooruit.

Het was ook zoo wonderbaarlijk daar in de diepte! . . . wéér een paar stapjes naar voren, nu kon hij bijna over den rand kijken! . . . nog een paar stapjes! . . . nu kon hij dien grooten, zwarten man daar heel beneden zien sjouwen.

Verbazend, wat was die sterk!

De zwarte man keek naar boven en lachte tegen Keesje; het wit van zijn oogen schitterde en je kon al zijn blinkende tanden zien, . . . nu riep hij ook wat tegen Keesje . . .

Toen ging Keesje-matroos op zijn knietjes liggen en riep terug: „Wat zeg je?”

Daar pakte officier Jensen hem bij zijn matrozenkraag en zette hem een heel eind achteruit.

Jammer! Kees keek beteuterd, hij bedoelde niet ongehoorzaam te zijn, maar het was zóó wonderlijk, hij kon er maar niet genoeg van krijgen.

Eindelijk was het laatste vrachter er uit, de neger klom naar boven, lachte nog eens breed tegen Keesje,

„Ik heb niks, dat zie je toch wel, domme jongen!” . . . en zonder dat Keesje-matroos ’t merkte, schoof hij al kijkend naar Jaco’s dwaze grimassen een

paar stapjes naar voren, precies als bij ’t laadruim. Jaco rekte zijn armen uit! Dat glinsterende wit van Keesjes pakje trok hem bijzonder aan.

„Ik heb niks,” zei Keesje nog eens, „vanmiddag krijg je een banaan, hoor!” ... en wéér was Keesje zonder dat hij 't merkte een paar pasjes nadergeschoven ... en plotseling, eer hij er op verdacht was, had Jaco zijn arm zoover uitgerekt, dat hij Keesje bij zijn mouw kon grijpen ... hij rukte ... daar had hij met zijn andere hand een slip van den matrozenkraag te pakken, en sloeg zoo allebei zijn ruige armen om Keesje heen en trok hem tegen de tralies van de kooi.

Wat een vervaarlijk gegil opeens!

Daar schoot officier Jensen toe en een passagier en het oude matroosje, dat het dek bij het laadruim schoonzwabberde ... Keesje zat met zijn gezicht tegen de tralies gedrukt, hij schreeuwde niet meer, ... Officier Jensen gaf Jaco een fermien slag op zijn arm, zoodat hij Keesje grommend losliet en met zijn rug naar de menschen in een hoek van zijn kooi ging zitten prullen.

Het gezicht van Keesje-matroos was spierwit, net zoo wit als zijn pakje dat heelemaal aan flarden was getrokken; over zijn eene wang liep een dikke blauwe striem.

Hij huilde niet, hij was te erg geschrokken, en officier Jensen, die nooit schrikte, die nergens bang voor was, die op een getorpedeerde boot had gezeten en in een hevigen storm met zijn schip bij den Maasmond aan den grond was geraakt, zoodat hij maar nauwelijks aan den dood in de golven ontkwam,

hem zong, die oude Kerstversjes, die Ina altijd zingt, ik ken ze niet zoo goed ... misschien wordt hij dan wel stil.”

De tranen schoten vader in de oogen. „Ja, natuurlijk,” zei hij, toen ging hij op den rand van Keesjes bed zitten, en zong zachtjes in de groote stille beneden, met het geruis van de zee, dicht bij het open ronde venstertje van hun hut:

Stille nacht, Heilige nacht,
Davids Zoon, lang verwacht,
Die miljoenen eens zaligen zal
Werd geboren in Bethlehems stal

Alle drie de versjes en moeder luisterde en keek onderwijl naar Keesje

„Wij knielen bij uw kribbe, Heer”

zong vader verder Keesje kreunde niet meer, hij woelde nog wat rond en vader bleef maar doorzingen:

„O Kindeke klein, o Kindeke teer,
Gij zijt ons uitverkoren Heer,
Ik geef U al het harte mijn,
Al laat mij eeuwig bij U zijn

.... Keesje sliep hij bewoog zich niet meer, zijn ademhaling ging rustig vader en moeder bleven onbewegelijk zitten en ze hadden allebei 't gevoel, dat ze eigenlijk nu al Kerstfeest vierden,

officier Jensen zag nu net zoo bleek als Keesje-matroos, toen hij hem naar het bovendeck droeg, bij vader en moeder.

Keesje werd dadelijk naar zijn bedje gebracht en officier Jensen liep even bij den scheepsdokter aan, die zijn spreekkamer op het benedendeck had, vlak naast het postkantoor.

Die kwam onmiddellijk en onderzocht Keesje.

Neen, gelukkig, alles was goed! Hij gaf iets kalmeerends en zei: „Nu maar lekker slapen, Keesje-matroos, dan ben je morgen weer klaar.”

Dien avond bleef er één dekstoel leeg, want moeder wou natuurlijk bij Keesje blijven.

Hij sliep wel, maar werd telkens met een schreeuw wakker, en meende dat Jaco hem nog te pakken had. En toen hij eindelijk in vasten slaap geraakte, bleef hij kreunen.

„Dat kan toch zoo niet,” dacht moeder, „wat zal ik toch doen, om mijn Keesje weer rustig te maken!” ... Een oogenblik zat ze stil opeens wist ze 't!

Ze schoof de deuren van de hut open en klopte bij het badvrouwje aan.

Ja, gelukkig, die zat in haar kamer, en was dadelijk bereid naar het dek te gaan om haar man te roepen.

Die kwam terstond en keek een beetje angstig om den hoek van de deur. „Er is toch niets met Keesje?”

„Neen, hij slaapt, maar zóó onrustig, hij doet niets dan woelen en kreunen, en zie je ik dacht hij houdt zooveel van zingen als jij eens voor

voor het eerst, dat ze tenminste al op weg waren naar het Kerstfeest, naar het Kinde in de kribbe.

Den volgenden morgen was Keesje beter; alleen de leelijke, blauwe striem liep nog dik over zijn wangetje. Er lag een schoon, wit matrozenpakje voor hem klaar; het gescheurde had vader dadelijk door de patrijspoort in zee gegooid.

„Ik kan er niet naar kijken,” zei vader.

Keesje mocht aan 't ontbijt weer naast Ina zitten, en officier Jensen kwam, zoodra hij een oogenblikje vrij had, kijken, hoe het met Keesje-matroos stond.

Maar het duurde tot bijna aan het eind van de reis, eer hij weer in de buurt van Jaco durfde komen. Vader probeerde hem voorzichtig over zijn angst heen te helpen, want Keesje mocht niet bang zijn voor dieren, hij moest alleen maar leeren begrijpen, dat je met dien dommen Jaco wat voorzichtig moest zijn, en dat Jaco het niet zoo kwaad bedoeld had. —

— De tijd kortte nu heerlijk op! Nog een week, dan waren ze in het vaderland.

Hoe dichter ze naderden, hoe sterker het verlangen werd!

„Halen we het vóór Kerstmis?” vroeg vader telkens aan officier Jensen.

„O ja, gemakkelijk! als we geen storm of mist krijgen!”

Dat was natuurlijk in den wintertijd niet buitengesloten! Maar de vaart was tot nu toe rustig, de lucht klaar, al leek er wat weersverandering op til.

De passagiers speelden hartstochtelijk met ringen en schijven, om de laatste wachtensdagen zoo goed mogelijk door te komen; er werd van alles bedacht om de kinderen bezig te houden: spelletjes, waaraan ook wel anderen meededen: touwtrekken, zakloopen, ezeltje steken, . . . en Keesjes vader keek elken dag hunkerend op de vlaggetjeskaart. De heele kustlijn van Afrika was al bevlagd, iederen avond werd er een nieuw vlaggetje bijgeprikt, zoodat je precies kon weten, hoe groot de afstand was, dien de boot in de laatste vier en twintig uren weer had afgelegd.

In den namiddag, als het begon te schemeren, trok Ina nu altijd de kinderen om zich heen en zong hun haar Kerstversjes voor.

Wonderlijk was het, als ze „Stille nacht, heilige nacht” begon te zingen. Dan klonk er menige kinderstem mee op, die in een vreemde taal dezelfde melodie zong, totdat er hier en ginds onder de groote menschen ook stemmen begonnen op te klinken. En zoo wist je opeens door dit oude lied, wie, en wie, en wie in het groote verlangen naar huis nog een ander verlangen in zich omdroeg: het verlangen om het Kindeke in de kribbe te ontmoeten.

„Ik kom achteraan,” dacht Keesjes vader, „ik kom eigenlijk wel droevig achteraan . . .” toen hij Keesje met zijn hooge zingstemmetje en moeder mee hoorde jubelen; maar hij had toch het zekere gevoel, dat ze, behalve op weg naar huis, naar familie en vrienden, ook op weg waren naar het Kindeke in Bethlehem's

stal. O, hoe werd er verlangd, en hoe werd er over de wijde zee getuurd! Er waren geen mooie kleuren meer, geen zonsop- of -ondergangen, er was enkel maar de verte, waarachter de duinen van Holland straks zouden opglanzen. Officiëren en matrozen en passagiers hadden het verlangen in de oogen en de

hoop in het hart op een rustige vaart tot het einde toe. —

— Maar op een morgen, heel in de vroege, toen het nog geen tijd was om op te staan, werd Keesje-matros opeens wakker met een schok. Hij trok zijn slaperige oogen open en zag, dat hij in vaders armen lag.

„Het is niets,” zei vader, „Keesje was bijna uit zijn bedje gevallen!”

Raar was alles! het electrische licht brandde, en moeder zat op den divan, ze zag spierwit! En wat deed die boot raar; en wat klotste het water! Het mooie, ronde venstertje was dicht, en Keesje voelde zich ook wat misselijk en duizelig; precies alsof hij op een schommel zat, zoo voelde het.

„Ik ving je net bijtijds op,” zei vader en lei Keesje weer neer. Daarop nam hij een riem en sjoerde die over het bed vast, zoodat de dekens met Keesje en al niet meer naar beneden konden schommelen.

Nauwelijks was hij daarmee klaar, of hij tuimelde tegen den divan, waarop moeder zat.

„Dat is geen gekheid,” zei vader tegen moeder, „ik klim niet meer in dat hooge bed, ik kleed me aan, en kom bij jou zitten, dan kan Keesje nog wat slapen.”

Dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan!

Maar eindelijk kwam vader, nu eens tegen de hangkast, dan weer tegen het bed of tegen de waschtabel tuimelend, in de kleeren, en bleef toen bij moeder

op den divan zitten tot het licht werd. Keesje sliep. Toen keken ze door de patrijspoort naar buiten en zagen de zee, hoog, als een donkere berg tegen een vuilgrijze lucht. Moeder keerde haar hoofd om. „Akelig,” zei ze, „dat is om bang van te worden!” „Zullen we eens naar boven gaan?”

Arm in arm om niet te vallen, liepen ze de lange gang door, moeder hield zich met de andere hand bovendien nog krampachtig vast aan de koperen leuning, het was of iemand telkens aan haar arm rukte.

Zoo kropen ze voorzichtig de trap op . . . naar de eetzaal. Daar brandden de lichten, het werd nog maar geen dag; een paar bleeke passagiers zaten bij hun morgenthee aan de omgijste tafel; ze keken bezorgd en spraken op fluisterton over een van de anderen, die niet verdacht was geweest op de hevige slingeren van het schip, en bij het naar boven gaan van de trap was geslagen en zijn arm had gebroken.

De scheepsdokter had den arm weer gezet, maar het was een slecht begin van den dag. En ze keken naar de donkere lucht en luisterden naar het gedonder en geraas . . . en voelden zich de angst om het hart slaan . . . maar de kelners zagen er even frisch en vroolijk uit als gewoonlijk; ze liepen op hun stevige zeebeenen rond alsof ze vasten grond onder de voeten hadden en lachten goedmoedig als een van de passagiers angstig vroeg, of het „erg” zou worden.

„Het had niets te beteekenen! Een stevig briesje was het, meer niet!” . . . maar als ze dachten, dat

niemand op hen lette, keken ze bezorgd door de vensters. Het eene oogenblik was er niets te zien dan duisteren hemel, het andere oogenblik niets dan kokende zee; en de een dacht aan een vrouw en kinderen, die hoopvol uitzagen naar een gelukkig Kerstfeest met elkander; een ander dacht aan een ouden vader en moeder. Ze hadden al zoo menig Kerstfeest moeten vieren zonder hun geliefden!

En nu dreigde de opkomende storm al hun vroolijke verwachtingen te zullen verstoren.

Moeder kon niet eten; ze strompelde aan vaders arm naar het salon en viel in een veilig hoekje op een divan.

Vader ging Keesje halen.

Keesje met zijn groot-verwonderd gezichtje veilig op vaders arm, werd naast moeder gezet, toen waagde vader zich naar 't dek, door de deur waar de wind niet opstond. Daar vloog de wilde stormvogel hem toch vlak in 't gezicht, en wou hem met zijn sterke vleugels van de beenen slaan; het dek was glibberig van zeeschuim en de donkere, gevaarlijke zee leek vlak-vlakbij! Voetje voor voetje kwam vader vooruit; hij moest zich vastgrijpen aan alles wat steun bood. Officieren en matrozen schoven langs hem heen in olieassen met zuidwesters op, de boot dook met den voorsteven in de golven, die als donkere monsters om het schip opstonden en er zich brullend overheenstortten; maar dan steigerde het schip weer omhoog en schudde het witte schuim van zich af en

sloeg als een gebonden, wild steppenpaard, om even later weer, worstelend met den kop in de golven te duiken.

Oorverdoovend bulderde de wind; daar tusschen-door klonk af en toe het akelig gekrijsch van Jaco, die, met een zeildoek over zijn kooi, meer naar het middenschip geschoven, van links naar rechts werd gesmeten.

En altijd holler werd de zee; dieper de golfdalen, hooger de bergen. Officier Jensen schoot langs vader heen. „U moet naar binnen, mijnheer, het is te gevaarlijk . . . u zou over de verschansing kunnen slaan.”

Vader wou iets zeggen . . . hij hoorde zijn eigen stem niet meer en krabbelde zoo vlug mogelijk weer terug naar het salon.

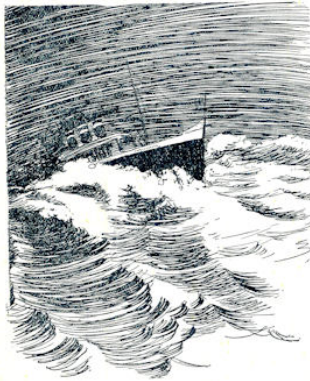
Ina was nu ook boven gekomen; ze zat naast Keesje, die 'n beetje ziek met zijn hoofdje tegen moeders arm leunde.

„Hoe is het?” vroeg moeder.

„Je kunt bijna niet op de been blijven, daarom ben ik maar gauw weer teruggekomen,” trachtte vader gerust te stellen, maar werd doodsbleeke, toen de boot plotseling zoo sterk naar een zijde overhelde, dat de menschen allemaal op een bundeltje schoven.

Maar ze richtte zich weer op, . . . helde naar den anderen kant, toen was het of ze in 't rond begon te draaien.

„We komen niets vooruit,” zuchtte moeder, „we

worden aldoor op dezelfde plek heen- en weergegoid; als het zoo voortgaat . . .” maar ze sprak niet verder.

Dien heelen dag bleven de lichten branden, om de zware donkerheid.

Van de passagiers, die boven waren, zaten er sommigen met gesloten oogen in hun hoekjes, te ziek, om ergens notitie van te nemen; die niet ziek

waren keken door de vensters naar de woeste zee. . . . Daar dook plotseling op korten afstand de mast van een schip uit de golven op . . . als een spookverschijning . . . was het een oogenblik later weer verdwenen.

Die het gezien hadden verbleekten en zagen elkander aan . . . vader waagde zich nog eens op 't dek.

Schip in nood! . . . Ja . . . en van helpen was geen sprake. Telkens zag je boven de golven de donkere spriet van de masten tegen de vuile lucht, maar hun eigen boot deed niets dan stampen en slingeren als een dood-vermoeid trekpaard, dat naar geen toom of zweepslag meer luistert.

Er werd dien middag geen tafel gedekt. De kellners dienden brood en vleesch rond en hadden nu zelf moeite om niet van de been te raken.

De nacht kwam; ieder bleef waar hij was, want er scheen nu werkelijk gevaar te zijn; de zwemvesten moesten gereed worden gehouden en een officier kwam nog eens de namen aflezen van de passagiers en de nummers van de booten, waar ze zich bij hadden te voegen als het noodsignaal werd gegeven.

Toen de officier weg was, zaten ze allen stil en keken elkander aan. Moeder had haar arm om Keesje heen geslagen en hield vaders hand. Ina hield een handje van Keesje in de hare. Er kwamen nog een paar angstige passagiers naar boven gestrompeld, en zoo luisterden ze met elkander naar het geloei

van den wind en het gedonder van de zee. Alsof er kanonschoten werden gelost, zoo zwaar en donker gaf ze haar stem van uit de grondeloze diepte, waarboven al die benauwde menschen leefden in een boot, die naar geen stuur meer luisterde.

„Misschien vier ik wel Kerstfeest bij Jezus,” dacht Ina, „maar o, wat zal het moeilijk zijn voor vader en moeder! — als ik ze tenminste maar kon laten weten, dat ik niet angstig ben geweest, omdat ik wist waar ik heenging...”

Daar hoorden ze plotseling een ontzettend gekraak vlak boven hun hoofd.... een paar passagiers gilden.... vader sprong op, maar viel meteen weer terug.... een oogenblik van ontzaglijk angstig luisteren.... alles bleef 'tzelfde.... maar o, die pik-donkere, lange nacht!!....

Maar dan zongen ze weer verder, zooals ze nog nooit gezongen hadden, omdat ze opeens allemaal wisten, ook die het nog nooit geweten hadden, nu het op leven en dood ging, dat al het aardsche, eer de nacht verstreken was, misschien zou zijn weggevallen, maar dat de ster van Bethlehem eeuwig glansde over het leven en over den dood. Ze wilden nu wel allemaal vluchten binnen dien armelijken stal, waarin God in dat kleine Kindeke Zijn liefde had geopenbaard.

Door de harten van al die angstig-wakende menschen gingen duizend gedachten over het leven dat achter hen lag en ze zagen hun korte vreugden en hun kort verdriet, en al wat ze verkeerd en slechts hadden gedaan en voor hen werd dat salon op het slingerende schip de stal, waarin ze allemaal even arm en hulpeloos aankwamen om vergiffenis, en troost en steun in dezen nood.

Zoo vierden ze het eigenlijke Kerstfeest al in hun hart.... totdat de morgen aanbrak.

Toen scheen het, alsof ook de zee rustiger werd. De zon rees boven de kim, toen officier Jensen binnenkwam. „Het gevaar is voorbij,” zei hij, „God zij gedankt. De zee spookt nog wat na, maar de kracht van den storm is gebroken, de lucht klaart.... misschien halen we het nog!”

„Misschien halen we het nog....” de passagiers sprongen op en drukten elkander de hand, en sommigen omhelsden elkander; anderen snikten het

Daar begon iemand zachtjes, ietwat bevend te zingen:

„Als g' in nood gezeten, geen uitkomst ziet,
Wil dan nooit vergeten, God verlaat u niet....”

„Ina....”

„Maar dat ken ik ook, van vroeger....” het schoot als een lichtflits op in vaders herinnering.... en aarzelend eerst, maar toen met zijn volle, krachtige stem viel hij in:

„Schoon stormen woeden, ducht dan geen kwaad....”

„In allen Stürmen, in aller Not....”

stemde een oude Duitscher mee in.

Een paar van de passagiers begonnen te snikken met het hoofd in de handen.

„Uit hoogen hemel daalt Hij neer....”

jubelde Ina.... door het stormgebulder heen....

„Vom Himmel hoch, da komm ich her....”

zongen alle Duitschers nu mee en Keesje-matroos jubelde er met zijn hooge zingstemmetje op zijn eigene wijs dwars doorheen en vergat om ziek en bang te zijn.

Af en toe stokte het zingen plotseling in een opperste-angstooienblik, als het schip kraakte, alsof het in stukken zou breken en zoo diep in den afgrond dook, alsof het nooit meer boven zou kunnen komen.

uit! Keesje-matroos klom op den divan en keek naar buiten.

„Ik zie de zee weer!” jubelde hij.... Ja, nu kon je de zee weer zien, want je kon den hemel weer zien.... de winterzon schoot verblindende glansen over de schuimende golven, het schip luisterde weer en zette zijn zekeren koers naar het vaderland.

Van het schip in nood was niets meer te ontdekken. Vader vroeg er een officier naar. Ze hadden de noodsignalen wel opgevangen, maar ze hadden niets kunnen doen, ze waren zelf in gevaar geweest. Maar er was een groote stoomboot gepasseerd, en ze hadden meenen te kunnen zien, dat die hulp had geboden.

„We willen hopen,....” zei de officier.

„Ja....” zei vader en vouwde onwillekeurig zijn handen,.... „in zulk een zee!”

's Middags was het ontredde dek weer zoover in orde, dat de passagiers heen en weer konden wandelen.

Vader ging met Keesje-matroos naar Jaco kijken; twee groote bananen had Keesje bij zich.

Arme Jaco zat in een hoek van de kooi gehurkt; hij had rauwe, bloederige plekken op zijn rug en schouders en een van zijn gladde, zwarte handen bloedde; hij durfde nauwelijks naar voren komen en stak ook geen arm door de tralies van zijn kooi. „Arme kerel,” zei vader en schoof de twee bananen naar binnen.

„Ik ben niks bang meer voor Jaco,” zei Keesje dapper.... „hij is zoo geschrokken vannacht, niet-waar, Jaco!”

Alle menschen waren dien dag blij en stil, en voor Ina was er menig vriendelijk woord, want Ina had hen met haar gezang door den angst heen-geholpen en gebracht naar de groote, lichte plek in de wereld, de kribbe van Bethlehem. —

— Toen de Engelsche kust eindelijk in 't zicht kwam, ging er een groot gejubel op; de loods kwam aan boord en officier Jensen stond bij de verschansing om hem te ontvangen. Hij deed het met bijzondere plechtigheid, omdat ze aan zulk een groot gevaar waren ontsnapt.

Nu begon het afscheidnemen van de passagiers, die in Southampton afgezet moesten worden; ook de passagier met zijn gebroken arm en Jaco met een extra lekker hapje van Keesje-matroos.

Tegen den avond vertrok de boot weer met de laatste passagiers, Hollanders en Duitschers en Denen. „Nog één nachtje slapen, Keesje-matroos, morgen zijn we thuis! Wat zul je dan een oogje opzetten!”

Toen ze den volgenden morgen wakker werden hing er ver over de zee een mistgordijn.

„Jammer,” zeiden de menschen, „als we nu maar binnen kunnen varen,” en een wist te vertellen, dat ze bij de vorige reis naar huis achttien lange uren voor den Maasmond heen en weer gewalkt hadden, zonder dat ze binnen konden komen....

Alle passagiers waren op het dek in dikke jassen en mantels gehuld; ze waren stil van zorg en spanning en trachtten door den mist heen te turen, of ze niet een glimpje konden ontdekken van het lichtschip.... of van Hollands duinen.... en ze berekenden, hoeveel uren speling ze nog hadden.... en zagen in hun verbeelding al de gezichten van ouders en broeders en zusters en vrienden in even groote spanning wachtend op de aankomst van de boot....

„We varen heen en weer....” riep iemand, „kijk eens naar de baan, die het schip maakt!”.... toen schokten ze plotseling op door een langgerekt gebrul van den misthoorn.... Ze waren uit den koers, dat was duidelijk!... een kleine stoomboot schoot vlak voor hen heen, was bijna overvaren.... nu lag hun schip stil....

Er werden peilingen gedaan.... seinen uitgezonden.... onbewegelijk lag het schip.

„Waarom varen we niet?” zei Keesje-matroos.

„Omdat de kapitein in den mist den weg niet duidelijk genoeg kan zien,” zei vader....

Ina stond naast moeder; ze had haar arm door dien van moeder gestoken....

„Wat een wonderlijken weg moeten we afleggen, eer we bij ons Kerstfeest zijn aangekomen,” zei ze.... „het is wachten, wachten, maar als het nu komt, dan zullen we het ook kunnen vieren, zooals nooit te voren....”

„Ik zie 'n schip!” riep Keesje-matroos opeens....

„Waar! waar dan!...”

„En we varen ook weer!”.... riepen de passagiers. „We varen weer!”....

„Het lichtschip!”.... jubelde iemand.

„Dat zag ik!” schreeuwde Keesje-matroos met zijn vingertje in de lucht....

En toen duurde het niet lang, of het Hollandsche loodsbootje kwam aanpuffen en bracht den dapperen loods aan boord, die het groote schip veilig den gevaarlijken Maasmond binnenloodste naar de haven van Rotterdam.

De kade stond er zwart van wachtende menschen, die met hoeden en sjaals zwaaiden en riepen en jubelden.... en vader had Keesje-matroos op zijn arm en wees naar iemand, die vlak vooraan onder de menschen stond, een oude vrouw in 't zwart met haren zilver-wit!.... „Daar Keesje!.... dáár!”.... en „gezegend Kerstfeest thuis, gezegend Kerstfeest voor allemaal, vooral voor degenen, die in dien donkeren nacht het groote, heilige Kerstfeest, de komst van het Kindeke, in hun hart hadden doorgemaakt.”

